

LIETUVIŲ
LITERATŪROS
IR TAUTOSAKOS
INSTITUTAS

INSTITUTE OF
LITHUANIAN
LITERATURE
AND FOLKLORE

ISSN 1822-3656

EARLY
LITHUANIAN
LITERATURE

51

VILNIUS 2021

SENOJI
LIETUVOS
LITERATŪRA

51

Redakcinė kolegija / Editorial board

vyriausiasis redaktorius / editor-in-chief
doc. dr. MINTAUTAS ČIURINSKAS
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

doc. dr. DALIA DILYTĖ
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

doc. dr. ONA DILYTĖ-ČIURINSKIENĖ
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

prof. dr. PIETRO U. DINI
Università di Pisa / University of Pisa

prof. habil. dr. JOLANTA GELUMBECKAITĖ
*Goethe-Universität Frankfurt am Main /
Goethe University Frankfurt*

doc. dr. DARIUS KUOLYS
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

doc. habil. dr. ILJA LEMEŠKIN
*Univerzita Karlova v Praze /
Charles University in Prague*

doc. dr. SIGITAS NARBUTAS
*Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių
biblioteka / Wroblewski Library of the
Lithuanian Academy of Sciences*

dr. ŽIVILĖ NEDZINSKAITĖ
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

проф. др. ЖАННА НЕКРАШЭВІЧ-
КАРОТКАЯ
*Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт (Мінск) /
Belarusian State University (Minsk)*

prof. habil. dr. JAKUB NIEDŹWIEDŹ
*Uniwersytet Jagielloński (Kraków) /
Jagiellonian University (Cracow)*

prof. habil. dr. MATHIAS NIENDORF
Greifswalder universitet / Universität Greifswald

prof. DIRK SACRÉ
*Katholieke Universiteit Leuven /
Catholic University of Leuven*

dr. CHRISTIANE SCHILLER
*Humboldt-Universität zu Berlin /
Humboldt University of Berlin*

doc. habil. dr. VAIDAS ŠEFERIS
*Masarykova univerzita (Brno) /
Masaryk University (Brno)*

dr. MAGDALENA ŚLUSARSKA
*Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii
Nauk (Warszawa) / The Institute of Literary
Research of the Polish Academy of Sciences
(Warsaw)*

prof. habil. dr. SERGEJUS TEMČINAS
*Lietuvių kalbos institutas /
Institute of the Lithuanian Language*

prof. habil. dr. EUGENIJA ULČINAITĖ
Vilniaus universitetas / Vilnius University

prof. habil. dr. PIOTR URBAŃSKI
*Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu /
Adam Mickiewicz University in Poznań*

dr. MIKAS VAICEKAUSKAS
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

dr. ASTA VAŠKELIENĖ
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

Sudarė ir parengė / Compiled and edited by REGINA JAKUBĖNAS
Redagavo / Copy edited by ONA DILYTĖ-ČIURINSKIENĖ
Pratarmę ir santraukas į anglų kalbą vertė / Foreword and summaries
translated by DIANA BARTKUTĖ BARNARD

Projektą pagal „Valstybinę liuanistinių tyrimų ir sklaidos
2016–2024 metų programą“ finansavo
Lietuvos mokslo taryba
Projekto finansavimo sutarties Nr. S-LIP-19-32

© Rokas Gelažius, apipavidalinimas, 2021

© Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2021

Išėina dukart per metus

ISSN 1822-3656

Senoji Lietuvos literatūra referuojama tarptautinėse duomenų bazėse
MLA International Bibliography ir *EBSCO Discovery Service*

Turinys

9 PRATARMĖ. *Regina Jakubėnas*

S T R A I P S N I A I

- 19 VERONIKA GIRININKAITĖ. The Correspondence of Marcin Poczobut-Odlanicki in the Vilnius University Library
- 32 DAIVA MILINKEVIČIŪTĖ. Draugijų žmogus: Martyno Počobuto-Odlanickio komunikacija su Vakarų Europos mokslininkais XVIII amžiaus antroje pusėje
- 49 REGINA JAKUBĖNAS. Relacje ks. Remigiusza Kossakowskiego o jego staraniach w sprawie przyjęcia ks. Marcina Poczobuta-Odlanickiego w poczet członków Francuskiej Akademii Nauk (Na podstawie korespondencji z Poczobutem)
- 73 TOMASZ CHACHULSKI. Franciszek Karpiński i Marcin Poczobut – o korespondencji rektora Akademii Wileńskiej z ziemianiniem-poetą
- 93 WOJCIECH KALISZEWSKI. Wileński astronom. Marcin Poczobut-Odlanicki w korespondencji z Adamem Naruszewiczem
- 108 MAGDALENA PARTYKA. Kilka listów Franciszka Zabłockiego do Marcina Poczobuta
- 119 KAZIMIERZ PUCHOWSKI. Rektor Marcin Poczobut wobec koncepcji konwiktów dla ubogiej szlachty w dobie Komisji Edukacji Narodowej
- 145 AGNIESZKA LIS-LISTWON. Marcin Poczobut-Odlanicki, Józef Epifani Minasowicz, Franciszek Bohomolec – wydawcy szkoły jezuickiej
- 164 JOLANTA KOWAL. „Auctor beatae pacis...”. Wizerunek cara Aleksandra I w wierszach pochwalnych Marcina Poczobuta-Odlanickiego

PUBLIKACIJOS

- 185 СЕРГЕЙ ЮРЬЕВИЧ ТЕМЧИН. Неизвестный перевод чешского Луцидария на руську мову (1563 г.) и его древнейший список конца XVI в.
- 193 „Слово о сотворении всего света от початка и до конца“:
Руськомовный перевод (1563 г.) чешского Луцидария в списке
конца XVI в. (публикацию подготовил СЕРГЕЙ ЮРЬЕВИЧ ТЕМЧИН)
- 205 АНОТАЦИЈОС. *Liucija Citavičiūtė, Mintautas Čiurinskas, Ignas Dulke, Asta Vaškeliėnė*
- 213 КРОНИКА. *Mintautas Čiurinskas, Živilė Nedzinskaitė*
- 221 ŠIOS KNYGOS AUTORIAI

Contents

13 FOREWORD. *Regina Jakubėnas*

ARTICLES

- 19 VERONIKA GIRININKAITĖ. The Correspondence of Marcin Poczobut-Odlanicki in the Vilnius University Library
- 32 DAIVA MILINKEVIČIŪTĖ. The Man of Societies: Marcin Poczobut-Odlanicki's Communication with Western European Scientists in the Second Half of the Eighteenth Century
- 49 REGINA JAKUBĖNAS. Fr. Remigiusz Kossakowski's Reports about His Efforts to Achieve Election of Fr. Marcin Poczobut-Odlanicki as a Member of the French Royal Academy of Sciences (Based on His Correspondence with Poczobut)
- 73 TOMASZ CHACHULSKI. Franciszek Karpiński and Marcin Poczobut: On the Correspondence Between the Rector of Vilnius Academy and the Poet-Landowner
- 93 WOJCIECH KALISZEWSKI. The Astronomer of Vilnius. The Correspondence of Marcin Poczobut-Odlanicki and Adam Naruszewicz
- 108 MAGDALENA PARTYKA. Several Letters from Franciszek Zabłocki to Marcin Poczobut
- 119 KAZIMIERZ PUCHOWSKI. Rector Marcin Poczobut on the Concept of Boarding Schools for the Impoverished Nobility in the Era of the Committee of National Education
- 145 AGNIESZKA LIS-LISTWON. Marcin Poczobut-Odlanicki, Józef Epifani Minasowicz and Franciszek Bohomolec: The Editors with a Jesuit Education
- 164 JOLANTA KOWAL. 'Auctor beatae pacis...': The Image of Tsar Alexander I in Marcin Poczobut-Odlanicki's Paeanes

PUBLICATIONS

- 185 SERGEI TEMCHIN. An Unknown Translation of the Czech Book of *Lucidář* into Ruthenian (1563) and Its Oldest Copy of the Late Sixteenth-Century
- 193 'The Discourse on the Creation of the Universe from the Beginning to the End': A Translation of the Czech Book of *Lucidář* into Ruthenian (1563) according to Its Manuscript Copy of the Late Sixteenth-Century (prepared by Sergei Yu. TEMCHIN)
- 205 ANNOTATIONS. *Liucija Citavičiūtė, Mintautas Čiurinskas, Ignas Dulké, Asta Vaškeliėnė*
- 213 CHRONICLE. *Mintautas Čiurinskas, Živilė Nedzinskaitė*
- 221 AUTHORS OF THIS VOLUME